

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 513. — 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ — 1886. ΔΕΛΤΑ 10

ΓΡΑΦΕΙΟΝ τῆς ΕΣΤΙΑΣ: Ἐπὶ τῆς οἰκίας Σταδίου, ἀριθ. 32.

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΕΤΟΣ ΙΑ' — ΑΡΙΘ. 565

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΦΙΑΙΝΗΟΣ ΜΑΡΘΑΣ, διήγημα ὑπὸ Δ. Βικέλα.
ΓΕΡΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ, ὑπὸ
τῆς Κας Αἰκ. Ασακαρίδου.
ΕΝ ΤῶΙ ΑΡΣΑΚΕΙΩΙ.

ΣΕΙΣΜΟΙ, ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΩΔΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ
ὁ ὄργανισμός τῆς γῆς ὑπὸ Ἰω. Φουστάνου.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΙΟΝΙΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ, κατὰ
τάς πρός τὴν Γερουσίαν ἐκθέσεις τοῦ κόμητος
Γουέλφορδ.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ. Πόημα ὑπὸ Γεωργίου Δροσίνη.
ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΑΙΑΣ.
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟΝ

Μετὰ πολλῆς λαμπρότητος ἐωρτάσθη τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἡ πεντηκονταετηρίς τῆς συστάσεως τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας, παριστομένης τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, τῶν ὑπουργῶν, τῶν ἄλλων ἀνωτάτων ἀρχῶν καὶ πολλοῦ κόσμου ἐκλεκτοῦ. Μετὰ τὴν γενομένην δοξολογίαν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν μαθητῶν ψάλλοντα ἕσματα εἰς τὴν πεντηκονταετηρίδα, ἀνήλθε τὸ βῆμα ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Βιώνης, ὅστις εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐντολὴν ν' ἀπαγγεῖλῃ τὸν πανηγυρικὸν τῆς χαρμῶν ἡμέρας. Ἐκ τοῦ ἀπαγγελθέντος δ' αὐτοῦ λόγου σταχυολογούμεν τὰς ἐπομένας λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας, ἐν αἷς συνοψίζεται ἡ ἱστορία τοῦ μεγάλου τούτου ἰδρύματος καὶ καταφαίνεται πῶς ἐκ μικρῶν ἀρτάνοιμων προέβη βαθμῶν εἰς τὴν σήμερον εὐρίσκεται ἀκμὴν καὶ περιουσίαν.

Τὴν πρώτην ἰδέαν τῆς συστάσεως τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας συνέλαθεν ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Κοκκῶνης, διευθυντὴς τοῦ πρώτου συσταθέντος ἐνταῦθα διδασκαλείου καὶ γενικὸς ἐπιβουρῆγος τῶν δημοτικῶν σχολείων. Τὴν ἰδέαν του ταύτην ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν αἰδίδιμον διδάσκαλον τοῦ ἔθνους Γ. Γεννάδιον καὶ τὸν ἀρχιμανδριτὴν Μισαὴλ Ἀποστολίδην, ὅστις ἀσπασθέντες αὐτὴν συνειργάσθησαν ἐκθύμως εἰς πραγματοποίησίν τῆς. Ἄνευ ἀναβολῆς συνεννοήθησαν μετ' ἄλλων φιλομούσων καὶ φιλοπατρίδων ἀνδρῶν καὶ μετ' ὀλίγον τὸν Ἰούλιον τοῦ 1836 συνέρχονται οἱ παραδεχθέντες τὴν ἰδέαν ἐδόμηκοντα καὶ τρεῖς ἄνδρες, σχηματίζουσι τὴν πρώτην Συνέλευσιν, καὶ ἐκλέγουσιν ἐπιτροπέαν πρὸς σύνταξιν τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Ἰδρυθεσμένης Ἐταιρίας, εἰς ἣν ἀποδίδουσι τὸν τίτλον Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας.

Ἡ ἐπιτροπεία αὕτη συγκαίμενη ὑπὸ τοῦ Γ. Γενναδίου, Μισαὴλ Ἀποστολίδου καὶ Ι. Κοκκῶνης, συντάξασα τὸν πρῶτον Ὄργανισμὸν τῆς Ἐταιρίας, ὑπέβαλεν εἰς δευτέραν αὐτὴν Συνέλευσιν τῶν Ἐταρῶν τὴν 25 Ἰουλίου 1836, ὅστις συζητηθεὶς ἐκυρώθη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τότε δὲ προβαίνει αὐθὺς εἰς τὴν κατ' αὐτὸν ἐκλογὴν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἐκλέγονται πρόεδρος μὲν ὁ Γ. Κουντουριώτης, ἀντιπρόεδρος ὁ Γ. Γεννάδιος, γραμματεὺς ὁ Ι. Κοκκῶνης, καὶ σύμβουλοι οἱ κύριοι Ι. Βούρος ἱατρός, Α. Πολυζαΐδης, Α. Ραγκαβῆς, Μισαὴλ Ἀποστολίδης, Γεώργιος Αἰνιάν, Κ. Δ. Σχινᾶς, Στεφ. Δάρας, Γ. Καραμάνος καὶ Ν. Κωστής.

Τὸ οὗτω καταρτισθὲν Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας ὑποβάλλει τὴν 16 Αὐγούστου 1836 εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τὸν ὄργανισμὸν αὐτῆς πρὸς ἔγκρισιν καὶ τὴν 1 τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ

ἔτους ἡ Γραμματεία ἐγκρίνει αὐτὸν καὶ τὴν σύστασιν τῆς Ἐταιρίας.

Ἡ οὕτως ἰδρυθεῖσα Ἐταιρία εὗρεν ἀμέσως πρῶτον ὑποστήριξιν πανταχοῦ, ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ ὑπὸ τῶν ἔξω ὁμογενῶν, αὐτῶ δὲ ἐν τῷ διαστήματι τῶν ἔξω ἐτῶν τῆς προεδρίας τοῦ αἰδίδιμου Κουντουριώτου ἤρθημε ἡ Ἐταιρία μέλη μὲν τακτικὰ ἐγγεγραμμένα ἐν τῷ μητρώῳ αὐτῆς 1113 καὶ ἐν ἐνεργείᾳ 752, συνδρομητὰς δὲ 36, καὶ εὐεργέτας 34, ἐνῶ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἤρθημε μόνον 73 τακτικὰ μέλη. Ἔσοδα δὲ κατὰ τὸ ὄμοιον αὐτῆς ἔτος εἶχε δραχμὰς 71000 καὶ ἔξοδα 38000, καὶ περίσσευμα 33000, σήμερον δὲ ἔχει προϋπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων δραχμὰς ὑπὲρ τὰς 300, 000, ἐνῶ ἤρξατο τῶν σχολειακῶν αὐτῆς ἐργασιῶν κατὰ τὸ ἔτος 1837 ἀπὸ κεφαλαίου μόνον 5000 δραχμῶν.

Ἐν τοῖς μεγάλαις τῶν εὐεργετῶν καταλέγονται ἡ δέμνηστος Ἑλένη Τσοῦτσα, ἣς ἔργον τὸ Τσοῦτσασιον ὁ αἰδίδιμος Παναῆς, οὗ ἔργον τὸ Νηπιαγωγεῖον, ἡ φιλογενεστικὴ Κυρία Σίνα, καὶ ἄλλοι. Ἄλλ' ὁ μέγιστος τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἐταιρίας ὑπῆρξεν ὁ αἰδίδιμος Ἀπόστολος Ἀρσάκης. Κατείδον δ' ἀνήρ κείνος ὅτι ἡ πρώτη βῆσις καὶ συντελεστικωτάτη πρὸς διάδοσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς παιδείας εἰς τὸ ἔθνος εἶνε ἡ καλὴ ἀγωγὴ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν χρηστῶν μητέρων ἡ μόρφωσις, πεισθεὶς δὲ καὶ εἰς τὰς προτροπὰς τῶν ἐνταῦθα φίλων του, τῶν αἰδίδιμων Θ. Φαρμακίδου, Ἀνέστη Χατζοπούλου καὶ τοῦ φιλομούσου ἱατροῦ Λαμιανοῦ Γεωργίου, ἀπεφάσισεν οὐκ ἰσχυρὸν νὰ ἀναλάβῃ ὁ ἑἷς τὴν ἰδίαν δαπάνην τοῦ Καταστήματος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἱερῷ ναοῦ ἀποπεράτωσιν ἐντὸς τοῦ ἀνωτάτου ὄρου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς οἰκοδομῆς τῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ἣτις εἶχε διακοπῆ δι' ἔλλειψιν χρημάτων, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποζημιώσῃ ἐντελῶς τὴν Ἐταιρίαν δι' ὅσα εἶχε δαπανήσει, καὶ τὰ ὅποια ὑπερέβαινον τὰς 100000 δραχμῶν. Τὸ δὲ τότε Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐγνωμονοῦν ἐτίμησεν τὸν ἄνδρα, ὀνομασάν αὐτὸν Ἐπίτιμον Πρόεδρον. Πρὸς δὲ ἀπεφάσισεν τὸ αὐτὸ Συμβούλιον νὰ φέρῃ τὸ Κατάστημα τοῦτο τὴν εἰς ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν προσφιλεῖ ὀνομασίαν τοῦ Ἀρσάκη, καὶ αὕτη νὰ ἀναγραφῆ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακῶς ἀνωθεν τῆς μεγάλης αὐτοῦ πύλης.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐγένετο ὑπέρθεσις τοῦ προϋπολογισθέντος ποσῶ τῶν 250,000 δραχμῶν, προσήγγειεν ἔτι πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ὅλης οἰκοδομῆς ἑτέρας δραχμὰς 41,000, καὶ οὕτω συνεπληρώθη ἐν ὅλῳ τὸ προσεσχηθὲν ποσὸν εἰς δραχμ. 291,000. Υἱοθετήσας δ' ἀληθῶς τὴν Ἐταιρίαν καὶ ἐγεῖρας αὐτὴ τὸ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον, κατέθεσεν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἑτέρας δραχμὰς 200,000, ἵνα ἐκ τῶν τόκων αὐτῶν συντηρητῆται τὸ Κατάστημα.

Ἄλλα καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα Χοταχόβαν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κορυτζᾶς, συνέστησε ἄλλην Σχολὴν, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ τῇ Ἐταιρίᾳ ἑτέρας 75,000 δραχμῶν, κατατεθείσας καὶ ταύτας εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἀναδεχθῆ ἡ Ἐταιρία τὴν ἐτήσιον ἐποπτεῖαν τῆς σχολῆς ἐκείνης, δαπανῶσα κατ' ἔτος ἀπὸ 2500 μέχρι 3500 δραχμῶν εἰς διδασκάλους αὐτῆς.

Σχολεῖα.

Τὴν 5 Ἰουνίου 1837 τὸ ὑπὸ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας συσταθὲν σχολεῖον τῶν κορασίων ἦτο ἤδη ἑτοιμον, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητριῶν ἤρξαντο ἐν τῇ Σχολῇ, κειμένη ἐν τῇ οἰκίᾳ Βιτάλη, παρὰ τῇ οἰκίᾳ Ἐρμού, πλησίον τῆς Κουρμαδιᾶς, παρουσίας τῆς διδασκαλίσεως Εἰρήνης Σπορίδου. Τὸ σχολεῖον τοῦτο ἦτο διηρημένον εἰς δύο τμήματα, εἰς τὸ κατώτερον, ἔβη ἰδιόδοκοντο δωρεῶν τὰ τῶν δημοτικῶν σχολείων μαθήματα, καὶ εἰς τὸ ἀνωτερον, ἔβη ἰδιόδοκοντο αἱ μέλλουσαι νὰ γίνωσι διδασκάλισσαι ὑπότροφοι τῆς Ἐταιρίας, καὶ ὅσα κοράσια ἄλλων πολιτῶν εἶχον χρεῖαν ἀνωτέρας παιδείας ἀντὶ μικρῶν διδάκτρων. Ἡ δὲ ἐναρξὴ τῶν μαθημάτων τοῦ μὲν κατωτέρου τμήματος ἐγένετο τὴν 7 τοῦ μηνὸς Ἰουνίου τοῦ 1837, τοῦ δὲ ἀνωτέρου τὴν 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, διευθυνομένου ὑπὸ τῆς διδασκαλίσεως Κυρίας Πιταδάκη, ἐλθούσης ἐκ Ναυπλίου μετὰ πέντε μαθητριῶν ὑποτρόφων.

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ „ΕΣΤΙΑΣ”

ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 1887

(Σελίδες 275 16^{ον}, μετὰ πολλῶν πινάκων, εικόνων, καὶ εἰκονογραφημ. ἐξωφύλλων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ: Μετεωρολογικὸι καὶ χρονολογικὸι πίνακες. Προφητεΐαι τῶν Ἡμερολογίων. Διάρκεια τῆς ἡμέρας. Θερμοκρασία Ἀττικῆς. Σεισμοὶ ἐν Ἑλλάδι. Ἐξηγήσεις φυσικῶν φαινομένων κλπ. κλπ.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ: Βασιλικὴ οἰκογένεια. Χρονικὰ τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως. Ἑλληνικὴ Σημαία. Ἑλληνικὰ Παράσημα. Βουλευταί. Ἀπόκτησις ἑλλ. ἰθαγενείας. Μεταφορὰ δημοτικῶν δικαιωμάτων. Στρατολογία. Εὐρετήριο τῆς Ἑλλην. νομοθεσίας 1885-86. Τὰ ἐλεύθερα τελωνειακοῦ ἔσμου. Πίνακες δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐν ἐπιστρατεύσει. Στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ ἐκπαίδευσις. Παραγωγή καπνοῦ. Ψυλείας κλπ. Μεταλλεῖα, ὄρυγεα, ἄλκυαί, ἱαματικὰ λουτρά. Ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῆς Ἑλλάδος. Προσωπικῶν δημοτικῶν υπηρεσιῶν. Νέος νόμος Χαρτοσήμου κλπ.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ: Ἑλληνικοὶ σιδηρόδρομοι. Τοπογραφικὸς ὁδηγὸς τοῦ Σιδηροδρόμου Πελοποννήσου. Ὁμοιοὶ τοῦ σιδηροδρόμου Λαυραίου. Μελέτη τοῦ ἄπ' Ἀθηνῶν εἰς Λάρισσαν σιδηροδρόμου. Τομὴ Ἰσθμοῦ Κορίνθου. Ἐμπορικὴ ἀτμοπλοία ἐν Ἑλλάδι. Ξένα ἀτμοπλοικαὶ ἑταιρεία. Ταχυδρομεῖα. Τηλεγραφεῖα.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ: Δάνεια τῆς Κυβερνήσεως. Πιστωτικὰ Καταστήματα καὶ Ἐταιρεία. Ὑποκαταστήματα Ἐθν. Τραπεζῆς. Νομισματικὸς πῖναξ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ: Ἐθν. Πανεπιστήμιον. Γυμνάσια. Ἑλλην. σχολεῖα. Φιλεκαπαιδευτικὴ ἑταιρεία. Δημοτικὰ σχολεῖα. Δημοτικὰ σχολεῖα Ἀθηνῶν.

ΥΓΙΕΙΝΗ, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ ΒΙΟΣ, ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ, ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΔΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ, ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ, ΜΙΚΡΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, ΠΟΙΗΜΑΤΑ

τῶν κκ. Ἀγ. Βλάχου, Ἀντ. Μηλιαράκη, Σ. Λάμπρου, Σ. Μηλιαράκη, Σ. Ἀποστολίδου, Ν. Ἀποστολίδου, Ἀρ. Κουρτίδου, Κ. Παλαμῆ, Γ. Σουρῆ, Γ. Πολέμη, Γ. Δροσίνη.

ΟΚΤΩ ΚΑΛΔΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΓΕΩΔΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ὑπὸ Θ. Ἀννίνου.

ΠΑΝΤΟΙΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΔΑΧΕΙΟΝ

Ὁ κάτοχος ἐκάστου ἀντύπου εἶνε καὶ κάτοχος ἐνὸς ἀριθμοῦ λαχείου ἐξ ἐκλεκτῶν συγγραμμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ λαχείου εἶν' ἐκτετυπωμένος ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ βιβλίου.

Εὐρίσκεται ἐν τοῖς Βιβλιοπωλείοις ΕΣΤΙΑΣ, ΜΠΕΚ, ΒΙΑΜΠΕΡΓ καὶ τιμᾶται δρ. 2.

Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀποστέλλεται ἀντὶ δρ. 2.25 καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀντὶ φρ. ἀργ. 2.50.

ΕΞΕΔΟΘΗ ΑΡΤΙ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΝΕΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ

ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Τόμος ἐκ σελ. 302 εἰς 8ον μέγα μετὰ πίνακος γεωγραφικοῦ ὑπὸ κλίμακα 1:200,000.

Τιμᾶται δραχ. 5. — Μετὰ ταχυδρ. τελῶν 5,60.

Εὐρίσκεται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῆς Ἐστίας.

ΕΞΕΔΟΘΗ ΑΡΤΙ

Κ. Δ. ΚΑΠΡΑΔΟΥ

ΑΝΑ ΤΑ ΟΡΗ

ΟΔΟΠΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πάτρας.—Βαλατουάνα.—Ἅγιος Ἀνδρέας.—Ἅγιος Ἰωάννης.—Κερπινή.—Μέγα Σπήλαιον.—Καλάβρυτα.—Ἄγία Λαύρα.—Κλαπατσούνα.

Κομψὸν τομίδιον ἐκ σελίδων 79.

Εὐρίσκεται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῆς Ἐστίας καὶ τιμᾶται δραχμῆς. Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἀντὶ δραχ. 1,20.